

University of Tehran press

Teaching Persian proverbs — Newspaper Reading Course as a case study

Wang Zhenrong ✉ 0000-0002-0114-2488

Department of Persian language and literature of School of Asian and African Studies of Shanghai International Studies University - China.

Email: wzring@shisu.edu.cn

ABSTRACT

Proverb is a form of language that is influenced by culture and also influences culture. Proverbs are widely used in newspaper materials, especially in news headlines. However, due to different cultural backgrounds and contexts sometimes similar proverbs may have opposite meanings. This article will analyze the similarities and differences of Persian proverbs in the context of existing research, and explore how to teach Persian proverbs to non-native Persian speakers through newspaper reading courses. When reading news from different countries, readers may misunderstand the content due to cultural differences. As language learners and translators, it is essential to choose a more appropriate way of translation to enhance mutual understanding and reduce misunderstandings between the two nations.

ARTICLE INFO

Article history:
Received: 23 July 2023
Received in revised form
28 October 2023
Accepted: 18 November
2023
Available online:
Autome 2023

Keywords:

*persian language learning,
prover, newspaper ,context,,
teaching method.*

Zhenrong, W. (2023). — Teaching Persian proverbs—Newspaper Reading Course as a case study. *Journal of Foreign Language Research*, 13 (3), 497-508. <http://doi.org/10.22059/jflr.2023.362737.1056>

© The Author(s).

Publisher: The University of Tehran Press.

DOI: <http://doi.org/10.22059/jflr.2023.362737.1056>

✉* Ph.D. in international relations from Shanghai International Studies University, associated professor of Persian language and literature at Shanghai International Studies University, China. Author of more than 10 scientific research articles.

آموزش ضرب‌المثل فارسی به غیرفارسی‌زبانان درس «خواندن متون مطبوعاتی» به‌عنوان مطالعه موردی

زن رونگ وانگ *

ORCID ID: 0000-0002-0114-2488

گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه مطالعات بین‌المللی شانگهای چین... رایانامه: wzring@shisu.edu.cn

چکیده

ضرب‌المثل، یکی از فرم‌های زبان است که هم از فرهنگ تأثیر می‌پذیرد و هم بر فرهنگ تأثیر می‌گذارد. به‌آسانی پیداست که ضرب‌المثل در متون مطبوعاتی، به‌ویژه در تیتراخ‌های زبان فارسی و چینی زیاد به کار می‌رود، اما بعضی وقت‌ها با وجود ظاهر مشابه، کاربرد و پس‌زمینه آنها کاملاً متفاوت است. از این‌رو تمرکز این تحقیق، مبتنی بر این سؤال اصلی است که چگونه در کلاس «خواندن متون مطبوعاتی» ضرب‌المثل‌های فارسی را به غیرفارسی‌زبانان تدریس می‌کنیم. بر اساس مطالعات صورت‌گرفته، شباهت و تفاوت کاربرد، پس‌زمینه ضرب‌المثل‌های دو زبان و روش تدریس تحلیل و بررسی خواهد شد. هنگام خواندن اخبار دو کشور، به دلیل تفاوت‌های فرهنگی ممکن است میان خوانندگان سوءتفاهم پیش آید. به‌عنوان یک زبان‌آموز و مترجم باید روش ترجمه مناسب‌تر را انتخاب کنیم تا درک متقابل میان مردم دو کشور تقویت شود.

اطلاعات مقاله

تاریخ ارسال: ۱۴۰۲/۰۵/۰۱
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۰۸/۰۶
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۸/۲۷
تاریخ انتشار: پاییز ۱۴۰۲
نوع مقاله: علمی پژوهشی

کلید واژگان:

آموزش زبان فارسی،
ضرب‌المثل، متون مطبوعاتی،
پس‌زمینه.

وانگ، زنگ رونگ. (۱۴۰۲). 波斯语谚语教学在《报刊阅读课程》中的实践. پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبان‌های خارجی، ۱۳ (۳): ۴۹۷-۵۰۸.

DOI: <http://doi.org/10.22059/jflr.2023.362737.1056>

© The Author(s).

Publisher: The University of Tehran Press.

DOI: <http://doi.org/10.22059/jflr.2023.362737.1056>

چین و ایران از روزگاران گذشته و طی روابط طولانی خود، تأثیرات عمیقی برهم داشته‌اند. گسترش این روابط با توجه به شرایط کنونی جهان بسیار حائز اهمیت است. در مقاله‌ای با عنوان «چشم انداز روشن آینده روابط چین و ایران» که توسط شی جین پینگ^۱، رئیس جمهوری خلق چین در سفر به جمهوری اسلامی ایران تشریح شد نوشته شده است:

به قول چینیان «انسان‌ها از طریق دل با یکدیگر آشنا می‌شوند» ضرب‌المثل فارسی «دل به دل راه دارد» نیز هم معنای آن است. کشورهای مختلف، ملت‌های مختلف و تمدن‌های مختلف در تبادلات فرهنگی باید روی یادگیری متقابل و همزیستی و هماهنگی پافشاری کنند. ما باید تبادلات در زمینه‌های فرهنگ، آموزش و پرورش، مطبوعات، انتشارات و گردشگری را گسترش داده و مبادلات بین جوانان و دانش‌آموزان را تشویق کنیم تا روحیه جاده ابریشم نسل به نسل انتقال یابد و ملت دو کشور دست‌به‌دست یکدیگر به جلو حرکت کنند.» (شی جین پینگ، ۱۳۹۴)

زبان بهترین راه برای آشنایی با اندیشه‌ها و باورهای هر کشور و جامعه است. یادگیری زبان دو کشور و آشنایی با فرهنگ متقابل در توسعه روابط دوجانبه، نقشی بسزا و مهم ایفا می‌کند.

در سال ۱۹۹۶، دانشگاه شهید بهشتی در ایران رشته زبان و ادبیات چینی را به صورت رسمی تأسیس کرد. در همان سال، دانشگاه مطالعات بین‌المللی شانگهای نیز رشته زبان و ادبیات فارسی را راه‌اندازی کرد. در طول بیش از ۲۰ سال، در چین رشته زبان و ادبیات فارسی گسترش چشمگیری یافته است و با توسعه جامع روابط دوجانبه نیاز به فارسی‌زبانان و متخصصان ایران‌شناسی نیز در حال افزایش است. آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان آموزشی است که با هدف توانمندسازی دانشجویان خارجی در مهارت‌های شنیداری، گفتاری، خوانداری و نوشتاری زبان فارسی و همچنین درک مفاهیم فرهنگ ایران، صورت می‌گیرد. زبان نه تنها ترکیب کلمات و جملات است، بلکه به عنوان آینه فرهنگ شناخته می‌شود و حاوی عناصر غنی فرهنگی است. ضرب‌المثل‌های فارسی با توجه به تعداد زیاد و محتوای غنی در آثار ادبی، مکالمات روزمره، روزنامه‌ها و مجلات زیاد استفاده می‌شوند و به عنوان یک روش برای بیان احساسات و افکار مردم مورد علاقه و استقبال ایرانیان قرار می‌گیرند. علاوه بر این، ضرب‌المثل

به‌طور خاص، عادات و رسوم، اعتقادات مذهبی و ارزش‌های یک ملت را نشان می‌دهد. بنابراین، یادگیری ضرب‌المثل‌ها در کلاس‌های آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان، به‌ویژه در کلاس‌های مکالمه، خواندن متون مطبوعاتی و انشاءنویسی می‌تواند به استادان رشته زبان و ادبیات فارسی کمک کند تا دانشجویان به‌طور طبیعی زبان و فرهنگ ایران را فرا بگیرند.

در حال حاضر، دانشمندان چینی و ایرانی در زمینه‌های مطالعه ضرب‌المثل به نتایج قابل توجهی دست یافته‌اند. موضوع تحقیقات اغلب بر مقایسه شباهت و تفاوت ضرب‌المثل‌های چینی و فارسی، منشأ امثال، عوامل اجتماعی و فرهنگی و دیگر موارد متمرکز شده است. در تحقیقات دانشمندان چینی، توجه اصلی به مقایسه و تدریس فرهنگ ضرب‌المثل‌های چینی-انگلیسی و چینی-ژاپنی شده است، اما هنوز تحقیقی در مورد استفاده از ضرب‌المثل‌ها در آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان صورت نگرفته است. همچنین تحقیقات کمتری از ایرانیان در زمینه تدریس ضرب‌المثل‌ها به غیرفارسی‌زبانان انجام شده است. تنها در یک مقاله با عنوان «بررسی جامعه‌شناختی ضرب‌المثل‌ها و انتخاب آنها برای آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان» به این موضوع پرداخته شده است. نویسنده در این تحقیق اصول جامعه‌شناسی را به عنوان اصول انتخاب مواد درسی امثال و حکم در تدریس زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان معرفی کرده است که شامل احترام، مسئولیت‌پذیری، بردباری، جسارت، خنده‌آوری، نوع‌دوستی، عاقبت‌اندیشی، غیرجنس‌گرایی، نوگرایی، امیدواری، اعتمادبه‌نفس‌گوینده، برتری‌گوینده، تأثیرگذاری، خوش‌آهنگی، رسایی و قابل فهم و عقلانی بودن و تناسب با باورهای دینی می‌شود. این تحقیق یک دیدگاه جدید برای انتخاب امثال مناسب برای تدریس زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان ارائه کرده است.

در جلد دوم کتاب درسی «دوره آموزش زبان فارسی» که در رشته زبان و ادبیات فارسی دانشگاه‌های چین به کار می‌روند، قسمت یادگیری اصطلاحات و ضرب‌المثل‌های فارسی طراحی شده، اما درک دقیق ضرب‌المثل‌ها و فرهنگ مربوط به آنها و هرگونه استفاده درست از آنها در موقعیت‌های مختلف ارتباط با پس‌زمینه زبان دارد که متأسفانه در کتاب‌های درسی چین به‌طور مفصل معرفی نشده‌اند. متوجه شدیم که آموزش ضرب‌المثل‌ها در غنی کردن محتوای کلاس، فعال کردن محیط کلاس، افزایش اثربخشی آموزش و انگیزه

دانشجویان برای یادگیری فرهنگ ایران بسیار مهم است، بنابراین استادان زبان فارسی باید به دنبال بهترین روش آموزش ضرب‌المثل باشند.

پیدا است که یادگیری ضرب‌المثل‌ها در کلاس «خواندن متون مطبوعاتی» یک روش مؤثر به شمار می‌آید. از یک سو دانشجویان می‌توانند از طریق مفهوم ضرب‌المثل، معانی پنهان، پس‌زمینه زبان و جهت‌گیری رسانه‌های مختلف را فهمیده و از سوی دیگر، با خواندن اخبار موقعیت استفاده از ضرب‌المثل را خوب درک می‌کنند. همچنین، از لحاظ ترجمه و تبلیغ فرهنگ، درک صحیح پس‌زمینه ضرب‌المثل هم می‌تواند از سوءتفاهم میان خوانندگان دو کشور جلوگیری کرده و شناخت متقابل مردم ایران و چین را تقویت کند. در این مقاله، از درس «خواندن متون مطبوعاتی» به‌عنوان مطالعه موردی استفاده می‌شود و شباهت و تفاوت ضرب‌المثل‌های چینی و فارسی و روش تدریس آنها مورد تحلیل و بررسی قرار می‌گیرد. با توجه به تفاوت‌های فرهنگی که شاید موجب سوءتفاهم مردم دو کشور بشود، موقع ترجمه ما باید روش مناسب‌تری را انتخاب کنیم.

۲- روش تحقیق

روش تحقیق در این مقاله روش مطالعه اسنادی و تحلیل موردی است. در این تحقیق برای جمع‌آوری داده‌ها از روش کتابخانه‌ای یا اسنادی استفاده شده است و ابزار جمع‌آوری اطلاعات همه اسناد چاپی همانند فرهنگ ضرب‌المثل‌های فارسی، فرهنگ ضرب‌المثل‌های چینی به فارسی و فارسی به چینی، روزنامه‌ها و مجلات ایران جمع‌آوری. همه نمونه‌های استفاده شده در این مقاله از درس «خواندن متون مطبوعاتی» برگزیده می‌شود.

۳- تعاریف ضرب‌المثل و بافت

ضرب‌المثل آیینۀ تمام‌نمای فرهنگ، هنجارهای اجتماعی، عقاید و اندیشه‌ها، طرز زندگی، منش، مناسبات، تمدن، اخلاق و معیار ذوق ملت‌هاست. مثل‌ها به لحاظ کمی و کیفی نشان عظمت، وسعت و علو فکری هر ملت یا قومی است. این مثل‌ها حاوی زبده افکار و آرای نسل‌ها و تجارب اشخاص دانا و آزموده

است که در جوامع بشری رایج و به دلیل گیرایی و رسایی آن زیانزد می‌شوند.» (حسن ذولفقاری، ۱۳۷۸)

مثل جمله‌ای است که کوتاه، استعاری، برگرفته از تجربیات روزانه، با مضمونی حکیمانه، حاوی اظهارنظر یا عقیده‌ای کلی و پندآموز که به دلیل روانی الفاظ، روشنی معنی و موسیقی کلام میان مردم مشهور شده و آن را با تغییر جزئی یا بدون تغییر در گفتار خود به کار می‌برند و به آن استناد می‌کنند.» (حسن ذولفقاری، ۱۳۷۸)

معمولاً تاریخچه و داستانی پندآموز در پس بعضی از آنها نهفته است. بسیاری از این داستان‌ها از یاد رفته‌اند و پیشینه برخی از امثال بر بعضی از مردم روشن نیست؛ با این حال، در ادبیات هر سرزمین وجود دارند و تا امروز هم به کار برده می‌شوند.

بافت یا سیاق به پس‌زمینه متنی، گفتاری و مفهومی گفته می‌شود که در آن پس‌زمینه کلام به بیان آمده و گفته شده است. بدون دانستن بافت یک کلام، معنای درست آن کلام را نیز نمی‌توان دانست. در سال ۱۹۲۳، مالدینوفسکی^۱ مفهوم پس‌زمینه را معرفی کرده و توضیح داد که گفتار و محیط به‌صورت محکمی با یکدیگر می‌پیوندند و پس‌زمینه زبانی یک قسمت ضروری از درک زبان است. او اشاره کرد که یک زبان به‌طور اساسی در فرهنگ، زندگی اجتماعی و رسوم مردمان آن زبان ریشه دارد و بدون اشاره به پس‌زمینه گسترده، درک صحیح زبان ممکن نیست.

پس‌زمینه به دو دسته پس‌زمینه فرهنگی^۲ و پس‌زمینه موقعیتی^۳ تقسیم می‌شود. پس‌زمینه فرهنگی به محیط فرهنگی افرادی که در آن زندگی می‌کنند اشاره دارد، درحالی‌که پس‌زمینه موقعیت به موقعیت وضعیتی که عمل زبانی رخ می‌دهد، اشاره دارد. (لان لان، ۲۰۰۴)

عبارت یکسان در یک بافت می‌تواند معنای کاملاً متفاوت یا متضادی با همان عبارت در بافت دیگری داشته باشد. فهم نادرست از بافت می‌تواند به فهم نادرست و درگیری بینجامد. در موقعیت‌های مختلف، عبارات مشابه ممکن است معانی و مفاهیم متفاوت ایجاد کنند، به‌ویژه در گزارش‌های خبری، ارتباطات بین افراد و آثار ادبی. گاهی اوقات «مفهوم ضمنی» حتی می‌تواند فراتر از «مفهوم صریح» برود. توجه به زمینه‌ها

۱. Malinowski

۲. context of culture

۳. context of situation

می‌تواند از ایجاد ابهام و سؤتفاهم جلوگیری کند. این مقاله از طریق تیتراخبار به‌عنوان نمونه بر روی کاربرد ضرب‌المثل‌های فارسی در پس‌زمینه‌های فرهنگی و موقعیتی مختلف تمرکز می‌کند.

الف- روزنامه - پل پیوند زبان به فرهنگ

در کلاس «خواندن متون مطبوعاتی» دانشجویان با خواندن اخبار و گزارش‌های روزنامه با ضرب‌المثل‌های روزمره و پرکاربرد جامعه آشنا می‌شوند. درس «خواندن متون مطبوعاتی» به‌عنوان یکی از مفیدترین منابع آموزش ضرب‌المثل به حساب می‌آید. اولاً، خبرنگاران و نویسندگان معمولاً در مقالات روزنامه از زبان زنده و روزمره استفاده می‌کنند که به دانشجویان در فراگیری واژگان مربوط به زمینه‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی کمک می‌کند. دوم از طریق خواندن مقالات روزنامه، دانشجویان می‌توانند با تازه‌ترین رویدادها و موضوعات داغ جامعه آشنا شوند و ضرب‌المثل‌های مربوط به آنها را درک کنند. سوم، این کلاس به دانشجویان کمک می‌کند تا توانایی خواندن و درک متون را تقویت کرده و علاقه آنها به مطالعه عمیق فرهنگ و ادبیات ایران بینگیزد.

بدین جهت دانشگاه مطالعات بین‌المللی شانگهای چین از زمانی که شروع به تدریس زبان و ادبیات فارسی کرد، در برنامه درسی سال سوم و چهارم درس «خواندن متون مطبوعاتی» را قرار داده است. تاکنون این درس بیش از ۲۰ سال تجربه آموزشی داشته و دارای موارد آموزشی و تجربیات زیاد است. این کلاس توسط استادان چینی تدریس می‌شود و منابع اصلی آموزشی شامل روزنامه، مجله و یا اخبار آژانس‌های اصلی ایران مانند ایرنا، ایسنا، مهر، صدا و سیما و غیره می‌شوند. در مراحل ابتدایی، بیشتر منابع آموزشی از طریق سفارت ایران در چین تهیه شده و سایر منابع توسط استادان چینی از طریق جستجو در اینترنت جمع‌آوری می‌شدند. درس «خواندن متون مطبوعاتی» را به‌عنوان راه مهم برای درک سیاست و اقتصاد و فرهنگ و جامعه ایران می‌دانند و همواره مورد علاقه دانشجویان قرار گرفته است، اما در زمان گذشته به‌علت سرعت کند اینترنت و ارتباطات کم بین دانشگاه‌های چین و ایران، استادان با مشکلات زیادی همچون کمبود مطالب به‌روز و فاقد پس‌زمینه اخبار مواجه شدند. دانشجویان مجبور بودند اخبار قدیمی را بخوانند که تازگی خبر که یکی از مهمترین ارزش‌های خبری است از دست می‌رفت. در ابتدای تدریس، روش آموزش درس «خواندن متون مطبوعاتی» شباهت زیادی

به کلاس فارسی عمومی داشت که تمرکز بر توضیح واژگان، دستور زبان، ترجمه جمله‌به‌جمله و درک محتوای اخبار بود. در مقایسه با متون کتاب‌های فارسی عمومی که بیشتر آنان از کتاب‌های درسی مدارس ابتدایی و متوسطه ایران انتخاب شدند، اخبار و مقالات روزنامه برای دانشجویان جذابیت بیشتری دارند، چون مطالب مطبوعاتی همراه با تصاویر و عکس‌های گوناگون، پلی بین محتوای کتاب درسی و واقعیت زندگی ایرانیان در ذهن زبان‌آموزان ایجاد می‌کند.

توسعه اینترنت نه تنها عصر انفجار اطلاعات را به همراه داشته است، بلکه باعث تغییر شکل رسانه‌های انتشار اخبار شده است. از خبرگزاری ملی و اصلی تا شبکه‌های اجتماعی گوناگون، حالا مخاطبان امروزه وارد عصر وب ۲ شده‌اند و آنها نه تنها خوانندگان اخبار هستند، بلکه محتوای اخبار را هم تولید می‌کنند. تشخیص صحت اخبار در اینترنت مستلزم آن است که به‌طور مداوم سواد رسانه‌ای خود را ارتقا دهیم. بر اساس «رسانه‌ها چه گفتند؟» و «چرا رسانه‌ها چنین گفتند؟»، این پرسش مطرح شد که «رسانه‌ها چطور پیام خود را گفتند؟» تا بتواند بیشترین تأثیر خود را در مخاطبان بگذارد. با توجه به نقش مهم رسانه‌ها در انتقال اطلاعات و همچنین نیاز روزافزون زبان‌آموزان فارسی، روش تدریس این درس نیز از زمان تأسیس این رشته تاکنون به‌صورت مدام در حال تغییر و گسترش است. به آسانی پیداست که در اخبار فارسی به‌ویژه در تیترهای روزنامه ضرب‌المثل زیاد به کار می‌رود. ما می‌توانیم با جمع‌آوری ضرب‌المثل‌های فارسی از تیتر روزنامه‌ها و مجلات ایران، آنها را با ضرب‌المثل‌های چینی مقایسه کرده و از اختلافات و تمایزهای آنها برای یافتن عناصر آموزشی استفاده کنیم. آموزش ضرب‌المثل در کلاس «خواندن متون مطبوعاتی» می‌تواند پاسخگوی نیاز یادگیری «فرامتن» و «زیرمتن» اخبار باشد.

ب- ضرب‌المثل - ترکیب مفهوم صریح و مفهوم ضمنی

ضرب‌المثل، به‌عنوان یکی از فرم‌های زبان است که هم از فرهنگ تأثیر می‌پذیرد و هم بر فرهنگ تأثیر می‌گذارد. قبل از حمله عرب به ایران زمین، ضرب‌المثل در فارسی رایج بوده است. (ربیع زاده، علی، ۱۳۹۶) بعد از به وجود آمدن فارسی مدرن، کاربرد و نمود ضرب‌المثل بیش از پیش در آثار ادبی و گفتگوی روزمره پیدا گشته است. بیشتر کلیدواژه‌های ضرب‌المثل معنی استعاری دارند. مثلاً در ضرب‌المثل «از بیم مار در دهان اژدها رفتن»، «مار» استعاره از انسان بد و «اژدها»

ضرب‌المثل‌هایی را برای آموزش به غیرفارسی‌زبانان بر گزید که شباهت فرهنگی بین چین و ایران دارند.
نمونه اول: « سگ زرد برادر شغال است. »

عنوان فارسی: تحلیل مواضع احزاب آمریکا در مواجهه با ایران، سگ زرد برادر شغال است. (روزنامه رسالت، ۲۰۱۹)
عنوان چینی: بیانیه مشترک ایالات متحده و ژاپن منتشر شد که با سوء نیت به چین حمله می‌کند. وزارت امور خارجه (چین) می‌گوید: گرگ و «بی» (گرگ افسانه‌ای) باهم کارهای بد می‌کنند. (روزنامه مردم، ۲۰۲۱)

تیترا خبر فارسی به معنی این است که وجود «ترامپ» یا «بایدن» برای مذاکره با ایران تفاوتی ندارد. رؤسای جمهور دو حزب چه جمهوری خواه، چه دموکرات علی‌رغم اختلافاتشان، همواره منافع ملی آمریکا، اعتماد دولت‌های دوست و امنیت اسرائیل را در اولویت قرار داده‌اند. در زبان چینی همین ضرب‌المثل وجود دارد. بر اساس افسانه چین، «بی» یک جانور وحشی شبیه گرگ است. چون پاهای جلویی بسیار کوتاه است، هنگام حرکت باید بر روی بدن گرگ بزند و بدون کمک گرگ قادر به حرکت نیست. گرگ و «بی» اغلب با هم همکاری کرده و به دامداری‌ها آسیب می‌رسانند. طبق خبر چینی مذکور، سخنگوی وزارت امور خارجه چین در پاسخ به بیانیه مشترک ایالات متحده و ژاپن در مارس ۲۰۲۱ به اصرار ایالات متحده و ژاپن بر تفکر جنگ سرد، تلاش برای ایجاد گروه‌های متحد علیه چین و ساختن حلقه محاصره در اطراف چین اشاره کرد. این اقدام ایالات متحده و ژاپن شبیه به «گرگ و بی» است که تنها منجر به آشوب و حتی برخورد در منطقه می‌شود.

تیترا دو خبر فوق دارای شکل بیان و پس‌زمینه مشابهی هستند. هر دو زیر پس زمینه سیاست بین‌المللی، رفتار آمریکا یا آمریکا - ژاپن را تحلیل کرده و از تشبیهات حیوانی استفاده کرده‌اند که حاوی معنی منفی هستند. این ضرب‌المثل زمانی به کار می‌رود که دو نفر یا دو چیز را باهم مقایسه می‌کنند و

استعاره از انسان بدتر و وحشتناک‌تر از مار است و وضعیت بدتر می‌شود. ضرب‌المثل‌ها مورد و مضرب دارند. مورد ریشه یا علت به وجود آوردن مثل است. ممکن است این ریشه داستانی، تاریخی یا خرافی باشد. مضرب کاربرد آنها در موقعیت‌های مختلف است. برای مثال «دوستی خاله خرسه» مورد ریشه، قصه و سرگذشت دارد و هم مضرب. یعنی کسی می‌خواهد به دوستش سودی برساند، اما از روی جهالتش کاری می‌کند که هم دوستش را از دست می‌دهد، هم خودش پشیمان می‌شود. این ضرب‌المثل را هنگامی به کار می‌برند که کسی با خود خیال می‌کند که به دیگران محبت می‌کند، اما در اصل آنها را آزار می‌دهد. در زبان چینی نیز ضرب‌المثل مشابهی وجود دارد. به‌عنوان مثال، «با دل مهربان کار بد انجام می‌دهد.» که به معنای با هدف خوب به دیگران کمک می‌کند، اما نتیجه‌ای کاملاً متضاد دارد. همچنین، «از هوشی به احمقی افتادن» اشاره می‌کند که کسی برای نمایش هوش و زرنگی تلاش می‌کند، اما نتیجه‌ای که به دست می‌آید، نادانی و اشتباه است یا کارهایی را بهم می‌زند.

ب-۱- شباهت کاربردی و معنی در ضرب‌المثل‌های چینی و فارسی

ضرب‌المثل‌های چینی و فارسی در نحوه شکل‌گیری و محتوا شباهتی دارند که این شباهت‌ها به غیرفارسی‌زبانان کمک می‌کند تا ارتباط روحی با ضرب‌المثل‌های فارسی و فرهنگ ایران برقرار کرده و دشواری در یادگیری آنها را کاهش دهد. اولاً ضرب‌المثل‌های فارسی و چینی اغلب از تجربیات عملی مردم در حوزه تولید نشأت می‌گیرند و به‌طور گسترده در میان مردم نقل و استفاده می‌شوند؛ بنابراین دارای ویژگی‌های شفاهی و محلی هستند. هر دو ضرب‌المثل فارسی و چینی زیبایی صوتی دارند. دوم، با استفاده از انواع استعاره و مجاز، جملات را زنده می‌کنند؛ در نتیجه، افزایش لذت خواندن را به همراه دارند. سوم، هم ضرب‌المثل چینی و هم فارسی راهنمای مردم و ارزیابی جامعه را هدف قرار می‌دهند. در نهایت، ضرب‌المثل‌های چینی و فارسی بسیاری از اصول عمومی را نشان می‌دهند. در مراحل ابتدایی تدریس زبان خارجی نباید به‌طور مستقیم زبان‌آموزان را به یادگیری زبان و فرهنگ دیگر هدایت کرد، بلکه باید از طریق استفاده از فرهنگ خود به‌عنوان نقطه مرجع در درک معنای فرهنگ خارجی به آنها کمک کرد. بر اساس دیدگاه مذکور در ابتدای تدریس زبان فارسی باید

در عین حال به مخاطب می‌فهماند که این دو چیز فرقی باهم ندارند. با وجود ظاهر متفاوت، ذات بد مثل هم اند.
نمونه دوم: « همان آتش و همان کاسه »

عنوان فارسی: پیش‌بینی اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰: همان آتش و همان کاسه در سال ۱۳۹۹ (آلبرت بگریان، ۲۰۲۰)

عنوان چینی: برنامه ب خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا فقط آب را عوض می‌کند، ولی دارو نه (تغییری در محتوا نخواهد داشت). اتحادیه اروپا قصد مذاکره مجدد بر سر توافق خروج را ندارد. (روزنامه چین، ۲۰۱۹)

این دو ضرب‌المثل نه تنها دارای واژگان مشابهی مانند «سوپ» و «آتش» هستند، بلکه در معنا و پس‌زمینه هم بسیار نزدیک‌اند. هر دو نشان‌دهنده این هستند که شرایط تغییر نکرده و وضع حال بر همان منوال گذشته است. در تیتیر خبر فارسی، این ضرب‌المثل به‌عنوان یک الهام برای اظهار این نکته مورد استفاده قرار گرفته است که در صورت عدم لغو تحریم‌های آمریکا علیه ایران، اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ تقریباً با وضعیت سال ۱۳۹۹ مشابه خواهد بود. آنچه که در ضرب‌المثل چینی آمده است تأکید بر این است که در مقایسه با برنامه الف برای خروج انگلیس از اتحادیه اروپا، برنامه ب تنها تکرار برنامه الف است و تغییرات اصلی ندارد.

نمونه سوم: «حساب حساب است، کاکا برادر»

عنوان فارسی: حساب حساب است کاکا برادر (محمد صادق جنان صفت- هند و پاکستان از جمله کشورهایی به حساب می‌آیند که در چارچوب سیاست خارجی ایران کشورهای دوست به حساب می‌آیند). (جهان اقتصاد، ۲۰۰۶)

عنوان چینی: راه آهن چین — تایلند مجدداً با تاخیر و مشکل مواجه شده است. روزنامه‌های جهانی گفت: حتی بین برادران هم باید حساب خود را به درستی بشمارند. (روزنامه گلوبال تایمز، ۲۰۲۱)

این دو ضرب‌المثل نشان می‌دهند که حتی بین برادران نیز نیاز به محاسبه دقیق است. در معامله یا خرید و فروش، حساب‌ها باید دقیق و درست باشند و برادری یا خویشاوندی نباید موجب شود که در معامله سهل‌انگاری کنیم. حساب به‌جای خود، برادری هم به‌جای خود. در خبر چینی اشاره کرد که چین و تایلند به‌عنوان دو کشور دوست در پروژه‌های بزرگ نیز باید حساب‌های خود را مشخص کنند. ساخت مشترک راه‌آهن یک «پروژه همکاری» بین چین و تایلند است، نه یک «پروژه کمک مالی» از سوی چین به تایلند. این یک پروژه همکاری متقابل است و چین در ارائه تسهیلات به تایلند دارای خط مشخصی است که نمی‌تواند تحت تأثیر سیاست قرار گیرد. خبر فارسی درباره روابط هند و پاکستان با ایران است، اگرچه هند و پاکستان به‌عنوان دو کشور دوست ایران شناخته می‌شوند، اما در خرید گاز طبیعی از ایران، هند و پاکستان اقدام به تأخیر کردند و حتی قیمت پیشنهادی شرکت مشاوره را رد کردند. هر دو خبر از «کشور دوست» به‌عنوان «برادر» یاد می‌کنند و «حساب» به «روابط اقتصادی» تشبیه می‌شود. تیتیرهای اخبار به‌طور مختصر نشان می‌دهند که کشورهای فوق روابط نزدیک و دوستانه دارند و همچنین به‌طور غیرمستقیم اشاره می‌کند که ارتباطات اقتصادی بین کشورها نباید تحت تأثیر روابط دیپلماتیک قرار گیرد.

نمونه چهارم: «دیوار موش داره، موش گوش داره»

عنوان فارسی: توثیت فارسی کارمند سابق سیا: دیوار موش داره، موش هم گوش داره. (اقتصادنیوز ۲۰۲۱)

عنوان چینی: نسخه آمریکایی « دیوارها گوش دارند». (سایت خارج از چین، ۲۰۲۳)

دو ضرب‌المثل فوق تقریباً در زبان، مفهوم و پس‌زمینه تفاوت چندانی ندارند. در خبر فارسی، به ادوارد اسنودن، یکی

نمونه پنجم: «از تو حرکت، از خدا برکت»

عنوان فارسی: کار آفرین هم محله‌ای برای گروهی از بانوان محله شغل ایجاد کرده است «من حرکت کردم، خدا برکت داد.» (روزنامه همشهری، ۲۰۲۱)

عنوان چینی: «سرنوشت من به دست خودم و نه آسمان است!» چین در مسابقات دو و میدانی موفق شد! (روزنامه چین، ۲۰۲۱)

در خبر فارسی ارائه شده است که «از تو حرکت، از خدا برکت» (به معنی برنامه‌ریزی از خود، موفقیت از خداست). این ضرب‌المثل بر این تأکید می‌کند هر فرد بر اساس تلاش خود و استفاده از قدرتهایی که خدا به او بخشیده است، سهم خود از شانس و قسمت را خواهد داشت و این قسمت ترکیبی از اراده الهی و اراده فردی خود است.

همچنین در زبان چینی نیز اصطلاحات مربوط به اراده انسان و آسمان (نیروی الهی) وجود دارند. این روابط شامل سه دسته می‌شوند: اول، طبق آموزه‌های لائوتسه^۱، تمام چیزها به‌طور طبیعی و به شکل خود به وجود می‌آیند. رفتار انسان باید با طبیعت تطابق داشته باشد و به تعهد طبیعی خداوند پاسخگو باشد. اصطلاحاتی مانند «از خداوند استماع کنید»، «با طبیعت تطابق داشته باشید»، «همه چیز به‌طور طبیعی اتفاق می‌افتد» و غیره. دوم، طبق آموزه‌های شونتزی^۲، او از تفکر منفی و بی‌اثرگرایی انتقاد کرد و اعتقاد داشت که باید از توانایی‌های انسان استفاده کنیم و می‌توانیم بر محیط طبیعی خود تأثیر بگذاریم و آن را کنترل کنیم. اصطلاحاتی مانند «وظایف به دست انسان است»، «توانایی‌های انسان محدود نیست» و غیره. سوم، طبق آموزه‌های مانگتزی^۳، یکپارچگی انسان و آسمان به‌عنوان یک آرمان برای زندگی انسان زمان قدیمی بود و وحدت انسان و آسمان را به‌عنوان بهترین وضعیت زندگی انسانی در نظر می‌گیرند. اصطلاحاتی مانند «انسان و آسمان

از کارمندان پیشین سازمان اطلاعات ملی آمریکا اشاره شده است که به خاطر فاش کردن نقض حریم شخصی شهروندان توسط سیستم جاسوسی این کشور شناخته می‌شود، اخیراً او با انتشار ضرب‌المثل به نام «دیوار موش دارد، موش گوش دارد» به نقض حریم شخصی توسط دولت آمریکا اشاره کرده است. در خبرهای چینی نیز از همین ضرب‌المثل برای اشاره به فعالیت‌های جاسوسی آمریکا علیه کره جنوبی، اسرائیل، اوکراین و دیگر متحدان استفاده شده است که موجب نارضایتی کشورهای مرتبط شده است.

ضرب‌المثل «دیوار گوش دارد» که در زبان فارسی استفاده می‌شود بر روی رازداری تأکید دارد و کنایه از این است که نباید هر حرف یا رازی را پیش دیگران بازگو کرد، زیرا همه کسانی که در ظاهر با ما دوست هستند، افراد قابل اعتمادی نبوده و ممکن است سخنی را که از ما شنیده‌اند پیش دیگران افشا کنند. در زبان چینی نیز اصطلاحات مشابهی وجود دارد که به افراد توصیه می‌کند در مکالمات خود محتاط باشند و از افشای اسرار پرهیز کنند.

برای غیرفارسی‌زبانان فهمیدن اینگونه تیتراها مشکل ندارد. از خواندن تیتراهای خبری می‌توانند به آسانی معنای متن را حدس بزنند و خوانندگان می‌توانند در زبان مقصد، روش بیان مشابهی با زبان مادری خود را پیدا کنند، به گونه‌ای که بین دو زبان به یکپارچگی نسبی دست یابند. آموزش این نوع ضرب‌المثل نه تنها زبان‌آموزان را برای یادگیر تشویق کرده، بلکه روش مؤثری برای پرورش علاقه آنها به مطالعات مقایسه‌ای و مطالعات فرهنگی می‌باشد.

ب-۲- تفاوت فرهنگی در ضرب‌المثل‌های چینی و فارسی

با وجود اینکه ضرب‌المثل‌های چینی و فارسی از جنبه‌های مشترکی برخوردارند، اما به دلیل نشأت گرفتن از کشورها و پس زمینه‌های فرهنگی متفاوت، تفاوت‌های زیادی در معنا و مفهوم هم به خود می‌گیرند. این تفاوت‌ها یکی از موانع اصلی در یادگیری ضرب‌المثل فارسی برای غیرفارسی‌زبانان است. استادان می‌توانند ضرب‌المثل‌ها را در محیط رسانه قرار دهند و با مقایسه تفاوت‌های فرهنگی دو کشور، روش تدریس ضرب‌المثل را به‌طور عمیق بررسی کنند.

۱. Laozi
۲. Xunzi
۳. Mengzi

یکپارچه اند» و غیره در این دست قرار می‌گیرند. این سه دیدگاه همگی در ذهن افراد وجود دارند و بر اساس شخصیت هر فرد، نشانه‌های مختلفی از هر یک از این دیدگاه‌ها ظاهر می‌شود. گاهی اوقات، حتی این سه دیدگاه ممکن است در مراحل مختلف زندگی یک فرد وجود داشته باشند.

در دیدگاه ایرانیان، اگرچه به قدرت و فعالیت فرد ذکر کرده، اما به تعهد الهی و نقش تعیین کننده حق و سرنوشت بیشتر تأکید می‌کنند، درحالی‌که در ضرب‌المثل چینی، دیدگاه‌های مختلف وجود دارد که تفکرات مختلف دوره‌ها و متفکران مختلف را منعکس می‌کند، اما پس از تأسیس جمهوری خلق چین، مفهوم «سرنوشت من در دست خودم است» به تدریج به یک ایمان و موقف روحی برای مردم چین تبدیل شده است که نیز به‌طور مکرر در اخبار روزنامه‌های امروزه دیده می‌شود. این مفهوم بیشتر بر قدرت «خود» و نقش «انسان» در تصمیم‌گیری تأکید دارد و نشان‌دهنده اعتماد به نفس در موفقیت و پیشرفت است.

نمونه ششم: «از بیم مار در دهان اژدها پناه بردن»

عنوان فارسی (۱): پیمان ۲۵ ساله‌ی راهبردی شیر و اژدها (روزنامه جوان، ۲۰۲۰)

عنوان فارسی (۲): روزنامه جمهوری اسلامی: از ترس مار غاشبه به اژدها پناه بردیم، آن هم اژدهای زرد! (روزنامه اعتماد، ۲۰۲۱)

عنوان چینی (۱): کسی که به آبهای عمیق درآید، اژدها را خواهد یافت. (روزنامه روشنایی، ۲۰۱۱)

عنوان چینی (۲): منتظریم تا ورزشکاران برجسته از سراسر جهان در بازیهای المپیک پکن مثل جهش ببر و پرش اژدها (با نشاط و انرژی مضاعف) به تحقق صلح و توسعه جهانی کمک کنند. (روزنامه مردم، ۲۰۲۲)

در خبرهای مذکور، کلمه «اژدها» وجود دارد. در خبر اول فارسی «اژدها» و «شیر» به ترتیب به نمایندگی از «چین» و «ایران» استفاده می‌شود و در دومین خبر در توصیف «برنامه همکاری استراتژیک ۲۵ ساله چین و ایران» آمده است که ما به خاطر ترس از مار، به سوی اژدها گریختیم، آن یک اژدهای زرد است. برای خوانندگان چینی، اژدها حیوان مقدسی است. چینیان فرزندان اژدها تلقی می‌شوند. اژدها نماد قدرت، توانمندی، موفقیت و اقتدار است. در اصطلاحات چینی مانند «امیدواریم که پسر اژدها شود» (به معنای آرزوی موفقیت فرزند در کار)، «اژدهای نهفته و ببر دراز کشیده» (به معنی آدم‌های ماهر که مهارتشان مخفی و پوشیده است)، «ماهی از دروازه اژدها می‌پرد» (در گذشته، مردم چین عقیده داشتند که اگر ماهی از درگاه اژدها بپرد، تبدیل به یک اژدها خواهد شد. در فرهنگ چینی، درگاه اژدها به معنای دستیابی به موفقیت، مانند پیشرفت یا قبولی در آزمون‌ها، بعضی اوقات نیز به معنای تلاش برای دستیابی به هدف‌های شخصی است) و «اژدهای قوی نمی‌تواند با مار محلی رقابت کند» (مقایسه‌ای بین قدرتی که از خارج می‌آید و قدرتی که در محل وجود دارد و نمی‌توانید با هم رقابت کنید). اصطلاحات حاوی کلمه «اژدها» در اخبار چینی نماد موفقیت، خوشبختی و برکت هستند.

ولی این وضعیت در فرهنگ ایران و زبان فارسی بر عکس است. به نظر ایرانیان «اژدها» حیوان مجازی زمینی است که بدتر و وحشتناک‌تر از مار به شمار می‌آید. ریشه واژه اژدها و ضحاک یکی است و صورت‌هایی دیگر چون اژدر، اژدرها و اژدهات دارد. به معنی ماری است افسانه‌ای و بزرگ، با دهان فراخ و گشاد. اژدها یا اژدر که در زبان اوستایی «اژی» خوانده و نامیده می‌شود به معنی «مار یا افعی مهیب و سهمگین» است. گاه این واژه به گونه عام به کار می‌رود و زمانی نیز با کلمات خاصی همچون «دهاکه» و «سروره» در می‌آمیزد و «اژی دهاکه» و «اژی سروره» را پدید می‌آورد که در تاریخ اساطیری ایران، هم‌اوردان سهمگین فریدون و گرشاسب هستند.

در «شاهنامه» اژدها به‌صورت مردی عرب به نام «ضحاک» معرفی شده که دو مار با بوسه اهریمن از شانه‌هایش روییده بود. وی سالیان دراز در ایران به ستمکاری

و کشتار جوانان و استفاده از مغز آنان برای خورش مارهای روی شانه‌هایش می‌پرداخت تا سرانجام با رستاخیز کاوه آهنگر و فریدون، ضحاک، دستگیر و در دماوند زندانی گردید. در داستان‌های دیگر «شاهنامه» نام و شکل اژدها هم چند بار آمده است؛ چون امتحان فریدون از سه پسرش. او قیافه خود را به یک اژدها تغییر داد و در سر راه برگشتن سه پسرش پنهان شد. خواه در اساطیر فارسی، و خواه در آثار معاصر، اژدها حیوانی زشت و وحشتناک است که مردم را آزار می‌دهد. او نه آدم واقعی است نه حیوان واقعی. چنان که می‌گویند:

از بیم مار در دهان اژدها رفتن.

آن قدر مار خورده است که اژدها شده است.

مار چون مدتی بماند، اژدها می‌شود.

بدین سبب در ضرب‌المثل فارسی که مستقیماً متأثر از فرهنگ ایرانی است، اژدها حیوانی بدتر از مار به شمار می‌آید. اژدهایی که به نظر چینیان سمبل پادشاه و پادشاهی است، در نگاه ایرانیان سمبل دیو و شر و پلیدی است. ضرب‌المثل نه تنها داستانهای تاریخی و اساطیر باستانی را با خود نقل می‌کند، بلکه آداب و رسوم، ادیان و شیوه تفکر یک ملت را منعکس می‌کند. با توجه به زمان و رویداد خاصی که منجر به تسریع رشد روابط دیپلماتیک و امضاء توافقنامه همکاری جامع شد، بهتر است از استفاده کلمه «اژدها» در تیتیر اخبار رسمی فارسی خودداری شود تا احتمال ایجاد پدیده «چین هراسی» میان خوانندگان فضای مجازی کاهش یابد.

۴- نتیجه‌گیری

مطالعات مقایسه‌ای در مورد پس‌زمینه‌های مختلف در درس «خواندن متون مطبوعاتی» باعث افزایش انگیزه دانشجویان برای یادگیری ضرب‌المثل و تقویت درک آنها از معنای اصطلاحات می‌شود و یک تجربه جدید در روش تدریس زبان فارسی است. نتایج عملی نشان داده است که زیر پس‌زمینه خبری، پیدا کردن شباهت‌های زبانی میان زبان مادری و زبان خارجی، یادگیری و استفاده از زبان خارجی را ترویج می‌دهد و به تحقق «انتقال مثبت زبان مادری به زبان خارجی»^۱ کمک می‌کند. این امر تأثیر مثبتی بر زبان‌آموزان خارجی داشته و از اضطراب مبتدیان کاسته می‌شود.

همچنین، در فرآیند یادگیری زبان خارجی، افراد ناچار به استفاده از عبارات متداول زبان مادری خود برای بیان افکار خود می‌شوند و این باعث نادیده گرفتن اطلاعات فرهنگی درون زبان خارجی می‌شود. برای جلوگیری از تأثیرات منفی و سوءتفاهم ناشی از «انتقال منفی فرهنگ زبان مادری»^۲، نیاز به تجزیه و تحلیل تفاوت‌های زبانی تحت شرایط خاص است تا دانشجویان با توجه به زمینه‌های فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی محتوای زبان را درک کنند. در نتیجه، برای زبان‌آموزان و مترجمان می‌توان با ترجمه متن‌ها، محتوای زبان‌های اصلی را در محیط جدید فرهنگی و اجتماعی بازسازی و تبیین کرد. مثلاً در ترجمه ادبی، معمولاً این فرآیند در زمینه فرهنگی صورت می‌گیرد، اما ممکن است به حوزه سیاسی هم مرتبط شود. بنابراین، کار ترجمه باید این نقش و هدف را بر عهده بگیرد. کریستیان نوردی^۳ نظریه پرداز ترجمه، پیشنهاد داده است که تنظیم یا بازنگری متن اصلی بر اساس استانداردهای فرهنگ متن مقصد، بخشی از کار روزمره هر مترجم است. هر عملی هدفی دارد و هدف ترجمه استراتژی‌های ترجمه را تعیین کنید. تیتیرهای خبری معمولاً با «مفهوم ضمنی» همراه هستند و باید با توجه به متن خبری، استراتژی‌های ترجمه مختلفی انتخاب شود. وقتی که یک خبر ویژگی‌های فرهنگی و ایدئولوژیکی چشمگیری دارد، مترجم می‌تواند با رویکرد «ترجمه جزئی» به بازسازی متن محتوای اخبار بپردازد.

فهرست منابع

منابع فارسی

- شی جین پینگ (۱۳۹۴). چشم انداز روشن آینده روابط چین و ایران
- حسن ذولفقاری (۱۳۷۸). تفاوت کنایه با ضرب‌المثل، پژوهش زبان و ادبیات فارسی، ش ۱
- لان لان (۲۰۰۳). تحقیق بافت در زبان‌شناسی خارجی، مجله علمی دانشگاه کشاورزی استان انهوی (بخش علوم اجتماعی)، دوره ۱۳، شماره ۵

۱. Language positive transfer

۲. Language negative transfer

۳. Christiane Nord

— روزنامه رسالت (۱۳۹۸)، سگ زرد برادر شغال است

— روزنامه مردم (۲۰۲۱). بیانیه مشترک ایالات متحده و ژاپن منتشر شد که با سوء نیت به چین حمله می‌کند. وزارت امور خارجه (چین) می‌گوید: گرگ و «بی» باهم کارهای بد می‌کنند

— آلبرت بغزیان، پیش بینی اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰: همان آش و همان کاسه در سال ۱۳۹۹

— روزنامه ی چین (۲۰۱۹)، برنامه ب خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا فقط آب را عوض می‌کند، ولی دارو نه، اتحادیه ی اروپا قصد مذاکره مجدد بر سر توافق خروج را ندارد.

— جهان اقتصاد (۲۰۰۶)، «حساب حساب است کاکا برادر»

— روزنامه گلوبال تایمز، همکاری راه آهن چین - تایلند: حتی بین برادران هم باید حساب خود را به درستی بشمارند

— اقتصادنیوز (۲۰۲۱). توثیت فارسی کارمند سابق سیا: دیوار موش داره، موش هم گوش داره

— سایت خارج از چین (۲۰۲۳). نسخه آمریکایی: دیوارها گوش دارند»

— روزنامه همشهری (۲۰۲۱)، کار آفرین هم محله‌ای برای گروهی از بانوان محله شغل ایجاد کرده است «من حرکت کردم، خدا برکت داد

— روزنامه چین (۲۰۲۱). سرنوشت من به دست خودم و نه آسمان است!

— روزنامه جوان (۲۰۲۰). پیمان ۲۵ ساله راهبردی شیر و اژدها

— روزنامه جمهوری اسلامی (۲۰۲۱). از ترس مار غاشبیه به اژدها پناه برده‌ایم، آن هم اژدهای زرد

— روزنامه روشنایی (۲۰۱۱). کسی که به آبهای عمیق درآید، اژدها را خواهد یافت

— روزنامه مردم (۲۰۲۲). منتظریم تا ورزشکاران برجسته از سراسر جهان در بازیهای المپیک پکن مثل جهش ببر و پرش اژدها (با نشاط و انرژی مضاعف) به تحقق صلح و توسعه جهانی کمک کنند

— ربیع‌زاده، علی، ریشه یابی چند ضرب المثل فارسی در متون پهلوی، رشد آموزش زبان و ادب فارسی، ۱۳۹۶، شماره ۱۲۰، ص ۲۸

— چیا هوی، لین لی، تئوری‌های جدید خبرگزاری‌ها در عصر جدید: مفهوم، مسائل و راهکارها، مجله علوم اجتماعی دانشگاه تربیت مدرس استان هونان، ژانویه ۲۰۲۳

— زانگ شیا اینگ، در اصل ترانس فرهنگ‌گرایی یک مطالعه درباره بافت علمی غربی و ترجمه آن به زبان چینی، محافل خبری بین‌المللی، ژوئن ۲۰۲۲

— ها جیا یانگ، تحلیل راهکارهای تعویض در ترجمه‌های ضرب‌المثل‌ها انگلیسی به چینی، رساله کارشناسی ارشد، دانشگاه جی لین، مه ۲۰۰۹

— فرهنگستان زبان و ادب فارسی گروه نشر آثار، فرهنگ جامع ضرب المثل‌های فارسی، تهران، ۱۳۸۳

— زن یان شنگ، فرهنگ‌نامه ضرب‌المثل‌ها و اصطلاحات چینی به فارسی، انتشارات بنگاه تجارت، ژانویه ۲۰۰۳

— فاطمه اکبری (۱۳۸۲)، بررسی جامعه‌شناختی ضرب‌المثل‌ها و انتخاب آن‌ها برای آموزش فارسی به غیرفارسی‌زبانان، نامه پارسی، س ۸، ش ۳، ص ۲۶